

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sekä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä yksityisistä turvallisuuspalveluista annettua lakia.

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että opetus- ja kulttuuriministeriölle annettua valtuutusta asetuksella säätää ammatillisen tutkinnon perusteisiin sisältyvistä osaamisaloista laajennettaisiin sikäli, kun se olisi tarpeellista johtuen osaamisalaan kohdistuvista muista säännöksistä, sopimuksista tai osaamisalaan kohdistuvista turvallisuusvaatimuksista. Opiskeluoikeuden peruuttamista opiskelijan terveydentilaan ja toimintakykyyn liittyvistä syistä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin siten, että säännöksiä voidaan soveltaa paitsi kokonaiseen tutkintoon, myös tutkintoon kuuluvaan osaamisalaan. Järjestämisluvan myöntämistä koskevaa säännöstä täsmennettäisiin siten, että ammatillisen koulutuksen järjestämisluvasta voitaisiin poissulkea koulutuksen järjestäjän oikeus myöntää tutkintoja ja antaa koulutusta tiettyyn tutkintoon sisältyvällä osaamisalalla tai osaamisaloilla. Tarve tarkentaa säännöksiä johtuu aikaisempaa laaja-alaisemmista ammatillisista tutkinnoista.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutettaisiin täsmentämällä sitä siten, että harkinnanvaraisen korotuksen myöntäminen on mahdollista myös varainhoitovuoden aikana. Lisäksi tehtäisiin tarpeelliset täsmennykset koskien mahdollisen lisätalousarvion mukaisen rahoituksen jakamista.

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin tehtäisiin ammatillisesta koulutuksesta annetusta laista ja ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetusta asetuksesta johtuvat tekniset muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1 päivänä elokuuta 2018. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista tulisi voimaan kuitenkin 1 päivänä elokuuta 2018.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	6
3.1 Taloudelliset vaikutukset	6
3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset ja vaikutukset opiskelijan asemaan.....	6
4 ASIAN VALMISTELU	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	8
1.1 Laki ammatillisesta koulutuksesta	8
1.2 Laki opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	8
1.3 Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta.....	10
2 VOIMAANTULO.....	11
LAKIEHDOTUKSET	12
1. Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta.....	12
2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	14
3. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta.....	16
LIITTEET	18
RINNAKKAISTEKSTIT	18
1. Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta.....	18
2. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	21
3. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta.....	23

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

Laki ammatillisesta koulutuksesta

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään, mitkä ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot kuuluvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen. Lain 15 §:n 1 momentin mukaan Opetushallitus määrää tutkinnon perusteet kullekin 6 §:ssä tarkoitettuun tutkintorakenteeseen kuuluvalla tutkinnolla. Lain 15 §:n 2 momentin mukaan tutkinnon perusteissa määrätään esimerkiksi tutkinnon osaamisalat. Lain 6 §:n mukaan kuitenkin poiketen siitä, mitä 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tiettyyn tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta, jos kyseisen osaamisalan järjestämiskustannukset poikkeavat merkittävästi tutkinnon yleisistä järjestämiskustannuksista.

Opetushallitus päättää siis lähtökohtaisesti osaamisaloista ja opetus- ja kulttuuriministeriö ainoastaan siltä osin, kuin siihen on 6 §:n 1 momentin mukainen valtuutus.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 23 § koskee tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaa. Pykälän 1 momentin mukaan järjestämisluvassa määrätään tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat uudistettiin ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisiksi ja uudet luvat tulivat voimaan 1.1.2018. Ammatillisen koulutuksen järjestämislupien uudistamisen jälkeen on ilmennyt tarve rajoittaa tiettyihin tutkintoihin sisältyvien tiettyjen osaamisalojen järjestämisoikeutta tutkinnon ja tutkintokoulutuksen laadun varmistamiseksi silloin, kun tutkinnon tiettyyn osaamisalaan liittyy kansallista lainsäädäntöä, kansainvälisiä sopimuksia tai EU-säädöksiä. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain siirtymäsäännösten mukaisesti päätettyjen järjestämislupien nojalla muun muassa energia-alan ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja saavat tällä hetkellä myöntää ja niihin valmistavaa tutkintokoulutusta saavat järjestää kaikki ammatillisen koulutuksen järjestäjät, joilla oli aiemmin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupa ja näyttötutkintojen järjestämissopimus johonkin energia-alan ammattitutkintoon yhdistetyistä tutkinnoista. Energia-alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnon ammattitaitovaatimukseen on sisällytetty painelaitelainsäädännössä säännelty painelaitteen käyttö-, kunnossapito- ja valvontatehtävissä toimivalta henkilöltä vaadittava osaaminen. Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetun asetuksen (680/2017) mukaisessa, 1.8.2018 voimaan tulevassa energia-alan ammattitutkinnossa yhdistyvät kaukolämpöasentajan ammattitutkinto, sähköverkkoasentajan ammattitutkinto sekä voimalaitoksen käyttäjän ammattitutkinto.

Energia-alan ammatti- ja erikoisammattitutkintoon sisältyvää voimalaitostekniikan osaamisalaa koskevat painelaitelainsäädännön vaatimukset. Kaikilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä, joilla on uuden energia-alan ammatti- tai erikoisammattitutkinnon järjestämislupa, ei kuitenkaan voida katsoa olevan tosiasiallisia edellytyksiä painelaitelainsäädännön edellyttämän osaamisen tuottamiseen tai varmistamiseen. Tästä syystä opetus- ja kulttuuriministeriölle olisi tarpeen antaa valtuutus voida asetuksella säätää osaamisaloista myös silloin, kun kyseeseen osaamisalaan liittyvää osaamista säännellään lailla tai asetuksella taikka sitä koskee

Suomea velvoittava kansainvälinen sopimus. Vuoden 2018 alusta alkaen voimassa olleissa järjestämisluvissa on jo käytännössä toimittu siten, että järjestämisluvasta on perustellusta syystä poissuljettu koulutuksen järjestäjän oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta tietyillä osaamisalalla tai tietyillä osaamisaloilla.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 40, 41 ja 81 § koskevat esteettömyyttä opiskelijaksi ottamisessa, opiskelijaksi ottamisen liittyvää tiedonsaantia sekä opiskeluoikeuden peruuttamista. Lain 40 §:n mukaan hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Kun kysymys on 81 §:ssä tarkoitetuista tutkinnoista, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös mainitun 81 §:n, ammattikorkeakoululain (932/2014) 33 §:n tai yliopistolain (558/2009) 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät. Opetushallitus määrää 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin liittyvistä terveydentilaa koskevista vaatimuksista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n 1 momentin mukaan kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa tutkinto sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen tietyillä 1 momentissa säädetyillä perusteilla. Pykälän 4 momentin mukaan tutkinnoista, joihin 81 §:ää sovelletaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Opiskeluoikeuden peruuttamista opiskelijan terveydentilaan ja toimintakykyyn liittyvistä syistä koskeviin säädöksiin (ratkaisuja opiskeluun soveltamattomuuteen, nk. SORA-säädökset) liittyen on käynyt ilmi, että joissakin laaja-alaisissa tutkinnoissa mahdollisuus peruuttaa opiskeluoikeus pitäisi voida kohdentaa koskemaan vain tiettyä tutkinnon osaamisalaa. Tällaisia osaamisaloja ovat esimerkiksi logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen osaamisala ja lentoasemapaalvelujen osaamisala sekä ympäristöhuollon ammattitutkinnon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljettamisen osaamisala. Mahdollisuus opiskeluoikeuden peruuttamiseen tulisi voida kohdentaa ainoastaan niihin tutkintoon sisältyviin osaamisaloihin, jotka ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n edellyttämällä tavalla liittyvät alaikäisten turvallisuuteen, potilas- tai asiakasturvallisuuteen taikka liikenneturvallisuuteen.

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

Lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) muutettiin lailla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (532/2017). Mainittu muutoslaki tuli voimaan 1.1.2018. Lain 10 §:n 1 momentin mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta 32 a §:n mukaisesta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Perusrahoitusosuuden 32 a §:n mukaisesta euromäärästä vähennetään kuitenkin ensin 32 e §:ssä tarkoitettujen harjunnanvaraisten korotusten yhteenlaskettu euromäärä.

Hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2017 vp) perustelujen (s. 316) mukaan 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahoitus myönnettäisiin pääsääntöisesti vuoden lopussa tehtävällä rahoituspäätöksellä. Perusrahoitusosuuden euromäärästä olisi kuitenkin tarkoitus jättää jakamatta pieni osuus, jolla mahdollistettaisiin rahoituksen myöntäminen varainhoitovuoden aikana päätettäviin opiskelijavuosiin sekä mahdollisiin oikaisuihin. Varainhoitovuoden aikana päätettävien opiskelijavuosien euromääräinen arvo määräytyisi siten, että koulutuksen järjestäjän rahoituspäätöksellä päätetty perusrahoitusosuuden euromäärä jaettaisiin koulutuksen järjestäjän tavoitteellisten opiskelijavuosien määrällä, jolloin saataisiin järjestäjäkohtainen hinta yksittäiselle opiskelijavuodelle. Varainhoitovuoden lopussa vielä jakamatta oleva perusrahoitusosuuden euromäärä jaettaisiin koulutuksen järjestäjille varainhoitovuodelle päätettyjen järjestäjäkohtaisella painokertoimella painotettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien mukaisessa.

Lain 32 a §:n mukaan perusrahoituksen osuus on 50 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 35 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 15 prosenttia siitä euromäärästä, joka saadaan, kun ammatillisen koulutuksen määrärahasta vähennetään 32 h §:ssä tarkoitettu strategiarahoituksen euromäärä.

Lain 32 e §:n mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

Lain 32 h §:n mukaan strategiarahoituksen osuus on enintään neljä prosenttia ammatillisen koulutuksen määrärahasta. Strategiarahoituksena myönnetään 44 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ammatillisen koulutuksen avustukset.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettu laki ei ota kantaa siihen, voiko harkinnanvaraista korotusta myöntää varainhoitovuoden aikana. Tälle on kuitenkin ammatillisesta koulutuksesta annetun lain voimaantulon myötä ilmennyt tarvetta koulutuksen järjestäjien toimintaan liittyvistä erityisistä syistä, minkä vuoksi lakia on tarpeen täsmentää. Laissa ei myöskään säädetä mahdollisen lisätalousarvion mukaisen rahoituksen jakamisesta.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:ää ehdotetaan muutettavan siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voitaisiin säätää tutkintoon sisältyvistä osaamisaloista myös silloin, kun kyseiseen osaamisalaan liittyvää osaamista säännellään lailla tai asetuksella taikka sitä koskee Suomea velvoittava kansainvälinen sopimus ja kyseisen lain, asetuksen tai sopimuksen soveltaminen rajoittuu tutkinnon sisällä kyseiseen osaamisalaan. Lain 23 §:ää ehdotetaan samalla muutettavan siten, että ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa voitaisiin määrätä, että oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta ei koskisi 6 §:n 1 momentin 1-2 kohtien perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettyä tiettyyn tutkintoon sisältyvää osaamisalaa tai osaamisaloja. Ehdotetut muutokset ovat tarpeen, jotta koulutuksen järjestäjän järjestämisluvasta voidaan poissulkea oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta tietyllä tutkinnon sisällä olevalla osaamisalalla tai tietyillä tutkinnon sisällä olevilla osaamisaloilla. Muutoksella varmistettaisiin, että tällaisia erityisiä vaatimuksia sisältävillä osaamisaloilla tutkintoja voisivat myöntää ja tutkintokoulutuksia voisivat järjestää vain ne koulutuksen järjestäjät, joilla on tosiasialliset edellytykset tutkintoon sisältyvän osaamisalan edellyttämän laadun asianmukaiseen varmistamiseen sekä tutkintokoulutuksen asian-

mukaiseen ja turvalliseen järjestämiseen. Ehdotettu muutos vastaa voimassa olevan lain tarkoitusta ja menettelyä on tarpeellisin osin jo sovellettu ammatillisen koulutuksen järjestämissä luissa.

Lisäksi lain 6 §:ää ehdotetaan muutettavan siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voitaisiin säätää tutkintoon sisältyvistä osaamisaloista myös silloin kun kyseiseen osaamisalaaan sisältyy 81 §:n 1 momentin mukaisia vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista. Samalla opiskeluoikeuden peruuttamiseen liittyviä pykäläiä (40, 41 ja 81 §) muutettaisiin siten, että niissä huomioidaan oikeus peruuttaa opiskeluoikeus tietyn osaamisalan kohdalla. Muutoksella tavoitellaan sitä, että mahdollisuus opiskeluoikeuden peruuttamiseen kohdentuisi ainoastaan niihin tutkinnon sisällä oleviin osaamisaloihin, jotka ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n edellyttämällä tavalla liittyvät alaikäisten turvallisuuteen, potilas- tai asiakasturvallisuuteen taikka liikenneturvallisuuteen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 10 ja 32 e §:iä ehdotetaan muutettavan siten, että niissä täsmennettäisiin, että harkinnanvaraisen rahoituksen myöntäminen on mahdollista myös kuluvan varainhoitovuoden aikana. Muutoksen tavoitteena on turvata koulutuksen järjestäjän rahoituksellinen asema varainhoitovuoden aikana ilmenevissä erityisissä tilanteissa. Lisäksi tehtäisiin tarpeelliset täsmennykset koskien mahdollisen lisätalousarvion mukaisen rahoituksen jakamista. Lain 32 a §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävässä rahoituksessa ei tarvitse huomioida 1 momentin mukaisia rahoitusosuuksia. Lain 32 h §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävä strategiarahoitus voisi ylittää 1 momentin mukaisen neljän prosentin osuuden. Kyseisten muutosten tavoitteena on voida myöntää mahdollisen lisätalousarvion mukaista rahoitusta ammatillisen koulutuksen järjestäjille joustavasti ilman, että menettely on sidottu 32 a ja 32 h §:ien mukaisiin prosentiosuuksiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1 päivänä elokuuta 2018.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole kunta- eikä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ammatillisen koulutuksen järjestäjille.

3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset ja vaikutukset opiskelijan asemaan

Ehdotettu muutos ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:ään, jonka perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voitaisiin säätää tiettyihin tutkintoihin sisältyvistä osaamisaloista, mahdollistaisi sen, ettei opintoihin soveltumattomuuden säännöksiä tarvitsisi tarpeettomasti soveltaa koko tutkintoon, kun tarve koskisi vain tiettyä osaamisalaa. Tämä vaikuttaisi opiskelijan asemaan ja oikeusturvaan myönteisesti kun opiskeluoikeuden peruuttamista koskevia säännöksiä ei sovellettaisi niillä osaamisaloilla, joilla siihen ei ole potilas- tai asiakasturvallisuuden taikka liikenteen tai alaikäisten turvallisuuden vuoksi tarvetta. Eri hallinnon

aloilta tulevat turvallisuusvaatimukset voitaisiin myös kohdistaa tarkemmin tutkinnon sisällä oikeaan osaamisalaan.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Luonnosta hallituksen esitykseksi on käsitelty ammatillisen koulutuksen reformin seurantarivissä. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa 11. huhtikuuta 2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi 12.3.2018 päivätyllä pyynnöllä keskeisiltä sidosryhmiltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lausunnon antoi noin 30 tahoja. Ehdotettuja lakeja kannatettiin yleisesti.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki ammatillisesta koulutuksesta

6 §. *Tutkintorakenne.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voitaisiin säätää tiettyyn tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta myös silloin, kun kyseiseen osaamisalaan liittyvää osaamista säännellään lailla tai asetuksella taikka sitä koskee Suomea velvoittava kansainvälinen sopimus ja kyseisen lain, asetuksen tai sopimuksen soveltaminen rajoittuu tutkinnon sisällä kyseiseen osaamisalaan. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että myös silloin, kun kyseiseen osaamisalaan sisältyy 81 §:n 1 momentin mukaisia vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista, opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voitaisiin säätää tiettyyn tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta.

23 §. *Järjestämisluvassa määrättävät tutkinnot ja koulutus.* Pykälää täsmennettäisiin siten, että järjestämisluvassa voitaisiin määrätä, että oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta ei koske 6 §:n 1 momentin 1-2 kohdan perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettyä tiettyyn tutkintoon sisältyvää osaamisalaa tai osaamisaloja. Pykälän voimassa olevan sananmuodon mukaisesti järjestämisluvassa määrätään tutkinnoista, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta. Kuten esityksen tavoitteissa on esitetty, olisi kuitenkin tarpeellista, että ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa voitaisiin poissulkea oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta tietyllä tutkintoon sisältyvällä osaamisalalla tai tietyillä tutkintoon sisältyvillä osaamisaloilla. Oikeus poissulkea järjestämisluvassa tutkintoon sisältyvä osaamisala tai tutkintoon sisältyviä osaamisaloja koskisi ainoastaan niitä osaamisaloja, joista opetus- ja kulttuuriministeriö voi 6 §:n nojalla säätää.

40 §. *Esteettömyys opiskelijaksi ottamisessa.* Pykälää ehdotetaan muutettavan siten, että sen 1, 2 ja 4 momenteissa viitataan tutkintojen lisäksi osaamisaloihin.

41 §. *Opiskelijaksi ottamiseen liittyvä tiedonsaanti.* Pykälää ehdotetaan muutettavan siten, että sen 1 ja 2 momenteissa viitataan tutkintojen lisäksi osaamisaloihin.

81 §. *Opiskeluoikeuden peruuttaminen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettävän siten, että tutkinnon lisäksi koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa tutkinnon tietyllä osaamisalalla.

1.2 Laki opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

10 §. *Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus ja kunnan valtionosuus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momenttia täsmennetään toteamalla, että kyseessä on ennen varainhoitovuoden alkua tehtävä päätös. Lisäksi momentin viimeisestä lauseesta poistetaan sana *yhteenlaskettu* tarpeettomana.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti koskien varainhoitovuoden aikana jaettavia tavoitteellisia opiskelijavuosia, perusrahoituksen harkinnanvaraisia korotuksia sekä mahdollisia oikaisuja ja korjauksia. Voimassa olevan lain 32 c §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuu-

riministeriö voi lisätä koulutuksen järjestäjän tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää tai työvoimakoulutuksena järjestettävän koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrää varainhoitovuoden aikana. Varainhoitovuoden aikana päätetyt opiskelijavuodet maksetaan jakamatta jätetyn perusrahoitusosuuden puitteissa. Ehdotettava uusi 3 momentti täsmentää tältä osin laissa tarkoitettua menettelyä. Samalla momenttiin lisättäisiin mahdollisuus kohdentaa varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätettävää perusrahoitusta 32 e §:ssä tarkoitettuun perusrahoituksen harkinnanvaraiseen korotukseen kyseiseen pykälään esitettävän muutosehdotuksen mukaisesti. Tästä johtuen voimassa olevan lain 10 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa esitettyä menettelyä varainhoitovuoden aikana päätettävien opiskelijavuosien euomääräisen arvon määräytymisestä muutettaisiin. Menettelyä muutettaisiin siten, että varainhoitovuoden aikana päätettävien opiskelijavuosien euomääräinen arvo määräytyisi siten, että koulutuksen järjestäjän suoritepäätökseen perustuvan perusrahoitusosuuden euomäärä, lukuun ottamatta koulutuksen järjestäjälle myönnettyä 32 e §:n mukaista perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta ja 10 a §:n mukaista vähennystä, jaettaisiin koulutuksen järjestäjän tavoitteellisten opiskelijavuosien määrällä, jolloin saataisiin järjestäjäkohtainen hinta yksittäiselle opiskelijavuodelle. Menettelytapamuutoksen tarkoituksena on varmistaa, että kaikissa tilanteissa varainhoitovuoden aikana perusrahoituksena jaettava lisärahoitus on mahdollista kohdentaa koulutuksen järjestäjälle oikean suuruisena siihen tarkoitukseen, johon tavoitteellisia opiskelijavuosia lisätään. Muutos on tarpeen muun muassa siksi, että perusrahoituksen harkinnanvaraisista korotusta voidaan myöntää myös muusta syystä kuin erityisen kalliin koulutuksen järjestämistä johtuen. Koulutuksen järjestäjälle myönnetty perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen taso on näin ollen tarpeen arvioida erikseen tapauskohtaisesti jaettaessa tavoitteellisia opiskelijavuosia varainhoitovuoden aikana. Lisäksi pykälää täsmennettäisiin mahdollisuudella jättää mahdollisia oikaisuja ja korjauksia varten pieni osa perusrahoituksesta varainhoitovuoden aikana jaettavaksi, jotta oikaisua tai korjausta ei tarvitse jättää maksettavaksi varainhoitovuotta seuraavan vuoden rahoituksesta.

32 a §. Rahoitusosuudet. Pykälä ehdotetaan muutettavan siten, että siihen lisätään uusi 2 momentti koskien varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävää rahoitusta. Voimassa olevassa laissa ei ole huomioitu lisätalousarvion mukaisen rahoituksen kohdentamista rahoituspäätöksissä. Opetus- ja kulttuuriministeriö voisi kohdentaa rahoitusta suoraan tiettyyn tarkoitukseen ja tietyille koulutuksen järjestäjille perusrahoituksen tavoitteellisia opiskelijavuosia ja/tai perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta käyttämällä. Suoritusrahoitus ja vaikuttavuusrahoitus sitä vastoin perustuvat pelkästään aikaisempien vuosien toteutuneisiin suoritteisiin. Tästä syystä lisätalousarviolla myönnettävää rahoitusta olisi tarvittaessa voitava kohdentaa pelkästään perusrahoitukseen.

32 e §. Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä täsmennettäisiin, että harkinnanvaraista korotusta on mahdollista koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana. Perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen erityiset syyt liittyvät pääsääntöisesti toiminnan taloudellisiin edellytyksiin. Harkinnanvaraista korotusta voidaan käyttää esimerkiksi poikkeuksellisen kalliin koulutuksen rahoitustason turvaamiseksi. Mahdollisuus myöntää harkinnanvaraista korotusta varainhoitovuoden aikana on tarpeellinen, koska on ilmennyt, että harkinnanvaraisen korotuksen tarvetta ei kaikissa tapauksissa ole mahdollista riittävästi ennakoida ennen varainhoitovuoden alkua tehtävässä päätöksessä. Tarve myöntää harkinnanvaraista korotusta vasta varainhoitovuoden aikana voi ilmetä myös esimerkiksi koulutuksen järjestäjän toiminnassa tapahtuvan muutoksen vuoksi. Lisäksi varainhoitovuoden aikana koulutuksen järjestäjälle lisät-

tävät tavoitteelliset opiskelijavuodet voivat aiheuttaa tarvetta myös harkinnanvaraisen korotuksen tason uudelleen arviointiin. Menettelyä on kuvattu tarkemmin 10 §:n perusteluissa.

32 h §. Strategiarahoitus. Pykälään lisättäisiin uusi momentti, jonka mukaan varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävä strategiarahoitus voisi ylittää 1 momentin mukaisen neljän prosentin osuuden ammatillisen koulutuksen määrärahasta. Strategiarahoituksen tarkoituksena on tukea ja ohjata koulutuksen järjestäjiä toimintansa kehittämisessä ja uudistamisessa koulutuspoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Nämä tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi koulutuksen järjestäjäjärakenteen uudistamiseen liittyvien fuusioiden tukemiseen, koulutustarjonnan uudelleensuuntaamiseen työelämän tarpeiden mukaisesti, toiminnan laadun tai tehokkuuden kehittämiseen, työelämäyhteistyön kehittämiseen, uusien pedagogisten toimintamallien kehittämiseen, koulutuksen järjestäjien välisen työnjaon kehittämiseen, tietyn toimialan tai asiakasryhmän tarpeisiin vastaavan koulutuksen valtakunnalliseen kehittämiseen taikka ammatillisen huippuosaamisen kehittämistä tukevien ammattitaitokilpailujen järjestämiseen ja näihin liittyvään kehittämiseen. Strategiarahoituksen prosentuaalinen osuus päätetään valtion talousarviossa ja osuus voi vaihdella vuosittain. Lisätalousarvion perusteella varainhoitovuoden aikana tulisi voida myöntää strategiarahoitusta, vaikka se ylittäisi 1 momentissa määrätyn neljän prosentin osuuden ammatillisen koulutuksen määrärahasta. Uusi ehdotettu momentti tulisi sovellettavaksi esimerkiksi silloin, jos varsinaisessa talousarviossa varainhoitovuodelle on päätetty strategiarahoituksen osuudeksi enimmäismääräksi säädetty neljä prosenttia ja varainhoitovuoden aikana ilmenee uusi ennakoimaton strategiarahoituksen lisästarve, joka on tarpeen hoitaa lisätalousarviolla.

1.3 Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

10 §. Vartijaksi hyväksyminen. Pykälän 1 momentin 2 kohdan säädösviittaus ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan ammatillisesta koulutuksesta annettuun 1.1.2018 voimaan tulleeseen lakiin. Lisäksi viittaus vartijan ammattitutkintoon ehdotetaan muutettavan viittaukseksi turvallisuusalan ammattitutkintoon. Kyseisen tutkinnon nimi muuttuu 1.8.2018 alkaen ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetun asetuksen (680/2017) mukaan vartijan ammattitutkinnosta turvallisuusalan ammattitutkinnoksi.

12 §. Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen. Pykälän 1 momentin säädösviittaus ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan ammatillisesta koulutuksesta annettuun 1.1.2018 voimaan tulleeseen lakiin. Lisäksi viittaus vartijan ammattitutkintoon ehdotetaan muutettavan viittaukseksi turvallisuusalan ammattitutkintoon. Kyseisen tutkinnon nimi muuttuu 1.8.2018 alkaen ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetun asetuksen (680/2017) mukaan vartijan ammattitutkinnosta turvallisuusalan ammattitutkinnoksi.

40 §. Järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäminen. Ammatillisesta koulutuksesta annetun 1.1.2018 voimaan tulleen lain myötä tutkintotoimikunnat lakkautetaan ja ammatillisten tutkintojen myöntämisoikeus on 1.1.2018 lähtien koulutuksen järjestäjällä, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 140 §:n mukaan tutkintotoimikuntien tehtävänä on antaa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti todistukset suoritetuista tutkinnon osista, jotka on arvioitu ennen lain voimaantuloa sekä tutkinnoista, joiden muodostumiseksi vaadittavat tutkinnon osat on suoritettu ennen lain voimaantuloa. Tutkintotoimikuntien toiminta lakkaa kokonaisuudessaan 31.7.2018 jälkeen.

HE 57/2018 vp

Tämän vuoksi pykälän 1 momentin voimassa olevat 2 ja 3 kohdat ehdotetaan yhdistettäväksi uudeksi 2 kohdaksi.

77 §. *Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohdan säädösviittaus ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan 1.1.2018 voimaan tulleeseen ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin.

2 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1 päivänä elokuuta 2018. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista tulisi voimaan kuitenkin 1 päivänä elokuuta 2018.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 6 §:n 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 40 §:n 1,2 ja 4 momentti, 41 §:n 1 ja 2 momentti sekä 81 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti seuraavasti:

6 §

Tutkintorakenne

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään, mitkä ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot kuuluvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen. Poiketen siitä, mitä 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta, jos:

- 1) kyseisen osaamisalan järjestämiskustannukset poikkeavat merkittävästi tutkinnon yleisistä järjestämiskustannuksista;
- 2) kyseiseen osaamisalaan liittyvää osaamista säännellään lailla tai asetuksella taikka sitä koskee Suomea velvoittava kansainvälinen sopimus ja kyseistä lakia, asetusta tai sopimusta sovelletaan vain tutkintoon sisältyvään kyseiseen osaamisalaan; tai
- 3) kyseiseen osaamisalaan sisältyy 81 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista.

23 §

Järjestämisluvassa määrättävät tutkinnot ja koulutus

Järjestämisluvassa määrätään tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta. Järjestämisluvassa voidaan lisäksi määrätä, ettei oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta koske 6 §:n 1 momentin 1-2 kohdan nojalla opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettyä tiettyyn tutkintoon sisältyvää osaamisalaa tai osaamisaloja. Järjestämisluvassa määrätään lisäksi oikeudesta järjestää valmentavaa koulutusta. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää myös järjestämisluvan mukaisiin tutkintoihin liittyvää 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta.

40 §

Esteettömyys opiskelijaksi ottamisessa

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpäikällä tai muussa oppimisympäristössä, jos 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin tai osaamisaloihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Kun kysymys on 81 §:ssä tarkoitettu tutkinto tai osaamisala, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös mainitun pykälän, ammattikorkeakoululain 33 §:n tai yliopistolain 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Opetushallitus määrää 81 §:ssä tarkoitettuja tutkintoja ja osaamisaloja opiskelemaan otettavien terveydentilaa koskevista vaatimuksista

41 §

Opiskelijaksi ottamiseen liittyvä tiedonsaanti

Hakijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot, jos kyseessä on 81 §:ssä tarkoitettu tutkinto tai osaamisala taikka 65 §:ssä tarkoitetun vaativan erityisen tuen tehtävän saaneen koulutuksen järjestäjän opiskelijaksi hakeutuminen.

Hakijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa tieto opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, jos kyseessä on 81 §:ssä tarkoitettu tutkinto tai osaamisala.

81 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun tutkintokoulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa kyseinen tutkinto tai oikeuden suorittaa tutkinto kyseisellä osaamisalalla sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen (*opiskeluoikeuden peruuttaminen*), jos:

Tutkinnoista ja osaamisaloista, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 10 §:n 1 momentti ja 32 e §, sellaisina kuin ne ovat laissa 532/2017, ja
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2017, uusi 3 momentti, 32 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2017, uusi 2 momentti ja 32 h §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2017, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

10 §

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus ja kunnan valtionosuus

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään ennen varainhoitovuoden alkua tehtävällä päätöksellä perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta 32 a §:n mukaisesta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Perusrahoitusosuuden 32 a §:n mukaisesta euromäärästä vähennetään kuitenkin ensin ennen varainhoitovuoden alkua tehtävällä päätöksellä jaettava 32 e §:ssä tarkoitettujen harkinnanvaraisten korotusten euromäärä.

Perusrahoituksen 32 a §:n mukaisesta euromäärästä voidaan jättää osa jaettavaksi varainhoitovuoden aikana 32 c §:ssä tarkoitettuihin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, 32 e §:ssä tarkoitettuihin perusrahoituksen harkinnanvaraisiin korotuksiin ja mahdollisiin oikaisuihin ja korjauksiin.

32 a §

Rahoitusosuudet

Varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävässä rahoituksessa ei tarvitse ottaa huomioon 1 momentin mukaisia rahoitusosuuksia.

32 e §

Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus

Koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä. Harkinnanvaraista korotusta

HE 57/2018 vp

voidaan erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

32 h §

Strategiarahoitus

Varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävä strategiarahoitus voi ylittää 1 momentin mukaisen osuuden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

3.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 12 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 momentti sekä 77 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

10 §

Vartijaksi hyväksyminen

Vartijaksi voidaan hyväksyä se, joka:

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon osan, joka sisältää ainakin vartiointialaan, vartioimisliiketoimintaan, vartijan oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä vartijan tehtäviin liittyvät opetusaiheet sisältävän koulutuksen taikka turvallisuusalan tai sitä vastaavan ammattitutkinnon osat, jotka sisältävät edellä mainitut opetusaiheet sisältävän koulutuksen (*vartijan peruskoulutus*); sekä

12 §

Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen

Se, joka ei ole saanut vartijan peruskoulutusta, voidaan 10 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädettyjen edellytysten täytyessä hyväksyä toimimaan vartijana enintään neljä kuukautta (*väliaikainen vartija*), jos hän on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon taikka turvallisuusalan tai sitä vastaavan ammattitutkinnon osan, joka sisältää perustiedot 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista opetusaiheista (*väliaikaisen vartijan koulutus*).

40 §

Järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäminen

Järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen ja järjestyksenvalvojan kertauskoulutuksen järjestäjänä voi toimia:

- 1) poliisilaitos;

HE 57/2018 vp

2) koulutuksen järjestäjä, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa turvallisuusalan ammattitutkintoon tai turvallisuusalan perustutkintoon tai niitä vastaaviin tutkintoihin;

3) se, jonka lukuun kouluttajana toimivalla on, hätäensiapuun sekä pelastustoimeen liittyvien opetusaiheiden kouluttajia lukuun ottamatta, voimassa oleva hyväksyminen järjestyksenvalvojakouluttajaksi; hätäensiapuun sekä pelastustoimeen liittyvien opetusaiheiden kouluttajilla tulee olla kyseisen alan ammattitaito ja kouluttajakokemusta.

77 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Vastaavaksi hoitajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetyt vaatimukset täyttävän, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisen turvallisuusvalvojan tai sitä vastaavan erikoisammattitutkinnon (*vastaavan hoitajan koulutus*); sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

1.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 6 §:n 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 40 §:n 1,2 ja 4 momentti, 41 §:n 1 ja 2 momentti sekä 81 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Tutkintorakenne

Tutkintorakenne

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään, mitkä ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot kuuluvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen. Poiketen siitä, mitä 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tiettyyn tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta, jos kyseisen osaamisalan järjestämiskustannukset poikkeavat merkittävästi tutkinnon yleisistä järjestämiskustannuksista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään, mitkä ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot kuuluvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen. Poiketen siitä, mitä 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tiettyyn tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta, jos

1) kyseisen osaamisalan järjestämiskustannukset poikkeavat merkittävästi tutkinnon yleisistä järjestämiskustannuksista;

2) *kyseiseen osaamisalaan liittyvää osaamista säännellään lailla tai asetuksella taikka sitä koskee Suomea velvoittava kansainvälinen sopimus ja kyseistä lakia, asetusta tai sopimusta sovelletaan vain tutkintoon sisältyvään kyseiseen osaamisalaan; tai*

3) *kyseiseen osaamisalaan sisältyy 81 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

23 §

*Järjestämisluvassa määrättävät tutkinnot ja koulutus**Järjestämisluvassa määrättävät tutkinnot ja koulutus*

Järjestämisluvassa määrätään tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta. Järjestämisluvassa määrätään lisäksi oikeudesta järjestää valmentavaa koulutusta. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää myös järjestämisluvan mukaisiin tutkintoihin liittyvää 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta.

Järjestämisluvassa määrätään tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta. *Järjestämisluvassa voidaan lisäksi määrätä, ettei oikeus myöntää tutkintoja ja järjestää tutkintokoulutusta koske 6 §:n 1 momentin 1—2 kohdan nojalla opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettyä tiettyyn tutkintoon sisältyvää osaamisalaa tai osaamisaloja.* Järjestämisluvassa määrätään lisäksi oikeudesta järjestää valmentavaa koulutusta. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää myös järjestämisluvan mukaisiin tutkintoihin liittyvää 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta.

40 §

40 §

*Esteettömyys opiskelijaksi ottamisessa**Esteettömyys opiskelijaksi ottamisessa*

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin *tai osaamisaloihin* liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Kun kysymys on 81 §:ssä tarkoitetuista tutkinnoista, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös mainitun 81 §:n, ammattikorkeakoululain 33 §:n tai yliopistolain 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Kun kysymys on 81 §:ssä *tarkoitettu tutkinto tai osaamisala*, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös mainitun *pykälän*, ammattikorkeakoululain 33 §:n tai yliopistolain 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Opetushallitus määrää 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin liittyvistä terveydentilaa koskevista vaatimuksista.

Opetushallitus määrää 81 §:ssä *tarkoitettuja tutkintoja ja osaamisaloja opiskelemaan otettavien* terveydentilaa koskevista vaati-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

Opiskelijaksi ottamiseen liittyvä tiedonsaanti

Hakijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot, kun kysymys on 81 §:ssä tarkoitetuista tutkinnoista taikka 65 §:ssä tarkoitetun vaativan erityisen tuen tehtävän saaneen koulutuksen järjestäjän opiskelijaksi hakeutumisesta.

Hakijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa tieto opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, kun kysymys on 81 §:ssä tarkoitetuista tutkinnoista.

81 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa tutkinto oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen (opiskeluoikeuden peruuttaminen), jos:

Tutkinnoista, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

muksista.

41 §

Opiskelijaksi ottamiseen liittyvä tiedonsaanti

Hakijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot, *jos kyseessä on 81 §:ssä tarkoitettu tutkinto tai osaamisala* taikka 65 §:ssä tarkoitetun vaativan erityisen tuen tehtävän saaneen koulutuksen järjestäjän opiskelijaksi hakeutuminen.

Hakijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa tieto opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, *jos kyseessä on 81 §:ssä tarkoitettu tutkinto tai osaamisala*.

81 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun *tutkintokoulutukseen* tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa *kyseinen tutkinto tai oikeuden suorittaa tutkinto kyseisellä osaamisalalla* sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen (opiskeluoikeuden peruuttaminen), jos:

Tutkinnoista *ja osaamisaloista*, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 10 §:n 1 momentti ja 32 e §, sellaisina kuin ne ovat laissa 532/2017, ja
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2017, uusi 3 momentti, 32 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2017, uusi 2 momentti ja 32 h §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2017, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus ja kunnan valtionosuus.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta 32 a §:n mukaisesta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Perusrahoitusosuuden 32 a §:n mukaisesta euromäärästä vähennetään kuitenkin ensin 32 e §:ssä tarkoitettujen harkinnanvaraisten korotusten euromäärä.

Ehdotus

10 §

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus ja kunnan valtionosuus

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään *ennen varainhoitovuoden alkua tehtävällä päätöksellä* perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta 32 a §:n mukaisesta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Perusrahoitusosuuden 32 a §:n mukaisesta euromäärästä vähennetään kuitenkin ensin *ennen varainhoitovuoden alkua tehtävällä päätöksellä* jaettava 32 e §:ssä tarkoitettujen harkinnanvaraisten korotusten euromäärä.

Perusrahoituksen 32 a §:n mukaisesta euromäärästä voidaan jättää osa jaettavaksi varainhoitovuoden aikana 32 c §:ssä tarkoitettuihin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, 32 e §:ssä tarkoitettuihin perusrahoituksen harkinnanvaraisiin korotuksiin ja mahdollisiin oikaisuihin ja korjauksiin.

HE 57/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 a §

Rahoitusosuudet

32 a §

Rahoitusosuudet

Varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävässä rahoituksessa ei tarvitse ottaa huomioon 1 momentin mukaisia rahoitusosuuksia

32 e §

Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus

Koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

32 e §

Perusrahoituksen harkinnanvarainen korotus

Koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä. *Harkinnanvaraista korotusta voidaan erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana.* Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

32 h §

Strategiarahoitus

(uusi 2 momentti)

32 h §

Strategiarahoitus

Varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävä strategiarahoitus voi ylittää 1 momentin mukaisen osuuden.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

3.

Laki**yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta**

muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 12 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 momentti sekä 77 §:n 1 momentin 2 kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Vartijaksi hyväksyminen

Vartijaksi voidaan hyväksyä se, joka:

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, *ammattillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998)* mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon osan, joka sisältää ainakin vartiointialaan, vartiomisliiketoimintaan, vartijan oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä vartijan tehtäviin liittyvät opetusaiheet sisältävän koulutuksen taikka *ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998)* mukaisen vartijan tai sitä vastaavan ammattitutkinnon osat, jotka sisältävät edellä mainitut opetusaiheet sisältävän koulutuksen (vartijan peruskoulutus); sekä

12 §

Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen

Se, joka ei ole saanut vartijan peruskoulutusta, voidaan 10 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädettyjen edellytysten täytyessä hyväksyä toimimaan vartijana enintään neljä kuukautta (väliaikainen vartija), jos hän on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, am-

Ehdotus

10 §

Vartijaksi hyväksyminen

Vartijaksi voidaan hyväksyä se, joka:

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, *ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017)* mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon osan, joka sisältää ainakin vartiointialaan, vartiomisliiketoimintaan, vartijan oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä vartijan tehtäviin liittyvät opetusaiheet sisältävän koulutuksen taikka *turvallisuusalan* tai sitä vastaavan ammattitutkinnon osat, jotka sisältävät edellä mainitut opetusaiheet sisältävän koulutuksen (vartijan peruskoulutus); sekä

12 §

Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen

Se, joka ei ole saanut vartijan peruskoulutusta, voidaan 10 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädettyjen edellytysten täytyessä hyväksyä toimimaan vartijana enintään neljä kuukautta (väliaikainen vartija), jos hän on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, am-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

matillisesta peruskoulutuksesta annetun lain mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon osan tai *ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain* mukaisen vartijan tai sitä vastaavan ammattitutkinnon osan, joka sisältää perustiedot 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista opetusaiheista (väliaikaisen vartijan koulutus).

matillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon taikka *turvallisuusalan* tai sitä vastaavan ammattitutkinnon osan, joka sisältää perustiedot 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista opetusaiheista (väliaikaisen vartijan koulutus).

40 §

Järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäminen

Järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen ja järjestyksenvalvojan kertauskoulutuksen järjestäjänä voi toimia:

- 1) poliisilaitos;
- 2) se, jonka kanssa turvallisuusalan tutkintotoimikunta on tehnyt sopimuksen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisesti järjestettyyn vartijan ammattitutkintoon tai turvallisuusalan perustutkintoon tai niitä vastaaviin tutkintoihin liittyvien kaikkien tutkinnon osien järjestämisestä;
- 3) se, jolle on myönnetty oikeus järjestää ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista koulutusta turvallisuusalan perustutkintoon tai sitä vastaavaan tutkintoon;
- 4) se, jonka lukuun kouluttajana toimivalla on, hätäensiapuun sekä pelastustoimeen liittyvien opetusaiheiden kouluttajia lukuun ottamatta, voimassa oleva hyväksyminen järjestyksenvalvojakouluttajaksi; hätäensiapuun sekä pelastustoimeen liittyvien opetusaiheiden kouluttajilla tulee olla kyseisen alan ammattitaito ja kouluttajakokemusta.

77 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Vastaavaksi hoitajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

40 §

Järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäminen

Järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen ja järjestyksenvalvojan kertauskoulutuksen järjestäjänä voi toimia:

- 1) poliisilaitos;
- 2) koulutuksen järjestäjä, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa turvallisuusalan ammattitutkintoon tai turvallisuusalan perustutkintoon tai niitä vastaaviin tutkintoihin;
- 3) se, jonka lukuun kouluttajana toimivalla on, hätäensiapuun sekä pelastustoimeen liittyvien opetusaiheiden kouluttajia lukuun ottamatta, voimassa oleva hyväksyminen järjestyksenvalvojakouluttajaksi; hätäensiapuun sekä pelastustoimeen liittyvien opetusaiheiden kouluttajilla tulee olla kyseisen alan ammattitaito ja kouluttajakokemusta.

77 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Vastaavaksi hoitajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

HE 57/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, *ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain* mukaisen turvallisuusvalvojan tai sitä vastaavan erikoisammattitutkinnon (vastaavan hoitajan koulutus); sekä

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, *ammattillisesta koulutuksesta annetun lain* mukaisen turvallisuusvalvojan tai sitä vastaavan erikoisammattitutkinnon (vastaavan hoitajan koulutus); sekä

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*